

Functioneel Parket
t.a.v. de Edelachtbare heer
mr. E. Visser
Officier van Justitie
IJdok 163
1013 MM Amsterdam

mr. Bénédicte L.M. Ficq
mr. Leon J.B.G. van Kleef
mr. Nicolaas C.J. Meijering
mr. Marnix E. van der Werf

mr. Christian W. Flokstra
mr. Bart W.J. Krämer
mr. Juriaan de Vries
mr. Berfin Yeşilgöz

Falckstraat 15-29
1017 VV Amsterdam

telefoon: +31 (0)20 61 66 676
telefax: +31 (0)20 61 85 246
info@ficqadvocaten.nl
www.ficqadvocaten.nl

*The cigarette should be conceived not as a product but as a package.
The product is nicotine ... Think of the cigarette pack as a storage container
for a day's supply of nicotine ... Think of the cigarette as a dispenser
of a dose unit of nicotine ... Think of a puff of smoke as the vehicle of nicotine ...
Smoke is beyond question the most optimized vehicle of nicotine and the cigarette
the most optimized dispenser of smoke.¹*

Amsterdam, 29 september 2016

Edelachtbare heer,

Namens en op uitdrukkelijk verzoek van:

- a. de **Stichting Rookpreventie Jeugd**, zetelend te Amsterdam,
- b. mevrouw **Anne Marie van Veen**, geboren op [REDACTED]
- c. mevrouw **Lia Breed**, geboren op [REDACTED]

allen woonplaats kiezende op het kantooradres van hun advocaat mr. B.L.M. Ficq, kantoorhoudend bij Meijering Van Kleef Ficq & Van der Werf Advocaten te Amsterdam, doe ik hierbij aangifte tegen de vier grootste tabaksproducenten² die in Nederland actief zijn, te weten:

1. **Phillip Morris International** (o.a. Marlboro, L&M, Chesterfield en Philip Morris)
2. **British American Tobacco** (o.a. Lucky Strike, Pall Mall en Kent)
3. **Japan Tobacco International** (o.a. Camel en Winston)
4. **Imperial Tobacco Benelux** (o.a. Van Nelle, Drum, Gauloises en West),

alsmede tegen de feitelijk leidinggevers van deze tabaksproducenten.

¹ Hurt RD, Robertson CR. Prying open the door to the tobacco industry's secrets about nicotine: the Minnesota Tobacco Trial. The Journal of the American Medical Association, 1998, 280:1173-1181

² Meer specifiek tegen de Nederlandse of buitenlandse rechtspersonen die door deze tabaksproducenten worden geëxploiteerd en die betrekken zijn bij het afzetten van tabaksproducten op de Nederlandse markt.

wegens poging moord cq. doodslag en/of poging zware mishandeling met voorbedachten rade en/of poging opzettelijke benadeling van de gezondheid met voorbedachten rade³ vanwege de grootschalige, decennialange en nog immer voortdurende productie en verkoop van verslavende tabaksproducten in Nederland die bij het door de tabaksindustrie beoogde verslavende gebruik de gezondheid ernstig benadelen en zwaar lichamelijk letsel en de dood tot gevolg hebben.

Tevens wordt aangifte gedaan van valsheid in geschrifte⁴ nu de tabaksfabrikanten jarenlang emissieniveaus van teer, nicotine en koolmonoxide (TNCO) hebben vermeld op de verpakking van tabaksproducten die lager zijn dan de daadwerkelijke emissieniveaus bij normaal gebruik van die tabaksproducten en waartoe de tabaksfabrikanten doelbewust de verplichte laboratoriumtests hebben misleid.

1. De aangevers kort geïntroduceerd

* De Stichting Rookpreventie Jeugd is opgericht in 2009 en zetelt in Amsterdam.

De Stichting heeft tot doel het gebruik van tabak onder - in het bijzonder - kinderen en jongeren te doen beperken en voorkomen met als uiteindelijk doel tabaksgebruik tot geschiedenis te maken. Een tweede statutair doel van de Stichting is om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke bewustwording van de risico's van tabak en het denormaliseren van het gebruik ervan.

De Stichting probeert deze doelen te realiseren met alle mogelijke legale middelen. De belangrijkste middelen zijn het geven van voorlichting, het verwerven van steun in de samenleving, het lobbyen bij de overheid, samenwerking met instanties en bedrijven en het werven van fondsen.

Het samen met anderen doen van de onderhavige aangifte past naadloos bij de doelstellingen van de Stichting en de wijze waarop zij deze doelen wil bereiken (**Bijlage 1**: Statuten Stichting).

Meer over de activiteiten van de Stichting is te vinden op de internetsites: www.stichtingrookpreventiejeugd.nl, www.tabaknee.nl, www.rookalarm.nl, www.nederlandstopt.nu en sickofsmoking.nl.

³ Strafbaar gesteld in artikel 45 Sr. jo. artikel 289, 287, 303 Sr en artikel 300 jo. 301 Sr.

⁴ Art. 225 Sr.

- * Anne Marie van Veen is een jonge moeder van vier kinderen. Zij is 43 jaar oud. Ze heeft longkanker, stadium 4, sinds 2014 en is op haar 15de jaar begonnen met roken. Ze was nog een kind en zich niet bewust van de impact van roken op haar latere leven. Haar reden om aangifte te doen tegen de tabaksproducenten is dat zij meent dat de tabaksindustrie er bewust voor heeft gezorgd dat zij afhankelijk is gemaakt van tabak. Haar belangrijkste doel is om haar en andermans kinderen te behoeden voor hetzelfde lot.
- * Lia Breed is een alleenstaande gescheiden vrouw van 66 jaar oud. Zij is op haar 20ste jaar begonnen met roken en kon daar pas in 2006 mee stoppen. Vele stoppogingen liepen op niets uit. In de loop van 2000/2001 ontwikkelde Lia Breed ernstige COPD klachten, die erin hebben geresulteerd dat zij in 2006 moest worden opgenomen in een ziekenhuis. Haar klachten zijn nu zo ernstig dat zij thans zo goed als invalide aan huis gekluisterd is. Ook zij wil de jeugd behoeden voor de verwoestende gevolgen van tabak.

De feitelijke relazen van Annemarie van Veen en Lia Breed zijn als **bijlagen 2 en 3** bij deze aangifte gevoegd en dienen ter ondersteuning van deze aangifte.

2. In vogelvlucht | De cijfers

In 2015 rookte 24,6 % van alle Nederlanders van 12 jaar of ouder, waarvan 74 % dagelijks. In 2015 rookte 24,4 % van de Nederlandse adolescenten tussen de 16 en 20 jaar, waarvan 55 % dagelijks.

In 2015 rookte 38,1 % van de Nederlandse jongeren tussen de 20 en 30 jaar, waarvan 60,1 % dagelijks.

In 2015 rookte 30,1 % van de Nederlanders tussen de 30 en 40 jaar, waarvan 75,2 % dagelijks.⁵

Het totaal aantal rokers (dagelijks en sporadisch) vanaf 12 jaar bedraagt in 2015 ca. 3,6 miljoen.

---

⁵ Zie voor alle cijfers <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83021ned&D1=0-10,19-26&D2=0-13,30-42&D3=0&D4=I&HDR=T&STB=G1,G2,G3&VW=T> of bijlage 1. Zie daarnaast voor de cijfers over 2014 de factsheet van het Nationaal Expertisecentrum Tabaksontmoediging, april 2015, via <https://assets.trimbos.nl/docs/21388531-6303-48f7-9a47-51898fb427df.pdf> of bijlage 2.

Het is een feit van algemene bekendheid dat roken de kans op ziekte en sterven vergroot. Roken vergroot o.a. de kans op de volgende ziekten:

- Kanker in allerlei verschillende delen van het lichaam, met name in de longen, mondholte, keel, strottenhoofd, en slokdarm;
- Hart- en vaatziekten: onder meer beroerte, hartfalen, aneurysma en coronaire hartziekten;
- Longziekten en -klachten, zoals benauwdheid, hoesten, pneumonie, astma en COPD;⁶

Van de totale ziektelast in Nederland is 13,1 % toe te schrijven aan roken. Ter abstrahering, voor overgewicht is dat 5,2% en voor overmatig alcoholgebruik is dat 2,9%.⁷

In 2015 kregen 12.217 mensen de diagnose longkanker. Dit betreffen dus nieuwe gevallen van longkanker. In ca. 91% van de gevallen per jaar (maakt ca. 11.117 gevallen per jaar) is roken de oorzaak van longkanker.

In 2014 kregen 48.400 mensen de diagnose COPD. Dit betreffen dus nieuwe gevallen van COPD. In ca. 85 % van de gevallen per jaar (maakt ca. 41.140 gevallen per jaar) is roken de oorzaak van COPD.⁸

Meer dan de helft van de verslaafde rokers sterft vroegtijdig ten gevolge van een ziekte die is veroorzaakt door het roken. In Nederland sterven jaarlijks aantoonbaar ca. 20.000 mensen aan een ziekte die door het roken is veroorzaakt.⁹ Recent Australisch onderzoek heeft aangetoond dat ca. 2/3 van de onderzochte rokers vroegtijdig sterft aan de gevolgen daarvan.¹⁰

---

⁶ Zie voor nadere onderbouwing: <https://www.rokeninfo.nl/professionals/gebruik-en-gevolgen/ziekte-en-sterfte1/ziekte>

⁷ Zie Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV), http://www.eengezondnederland.nl/Heden_en_verleden/Determinanten

⁸ Cijfers over longkanker en COPD zijn terug te vinden via het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/roken/>

⁹ Zie voor nadere onderbouwing <https://www.rokeninfo.nl/professionals/gebruik-en-gevolgen/ziekte-en-sterfte1/sterfte>

¹⁰ Zie: <http://bmcmedicine.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12916-015-0281-z>

Ter abstrahering, in 2014 stierven 882 mensen vroegtijdig ten gevolge van het (overmatig) gebruik van alcohol¹¹ en 124 mensen stierven vroegtijdig ten gevolge van (overmatig) gebruik van drugs.¹²

Het percentage sterfgevallen als gevolg van ziekten veroorzaakt door het roken per jaar omgezet in aantallen en afgezet tegen de totale sterfte als gevolg van dezelfde ziekten levert het volgende beeld op:

Aandoening	Totale sterfte		Sterfte door roken	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Longkanker	6.207	4.055	5.594 (90%)	3.172 (78%)
Strottehoofdkanker	175	34	150 (86%)	28 (82%)
COPD	3.623	2.960	3.105 (86%)	2.223 (75%)
Mondholttekanker	188	132	122 (65%)	72 (55%)
Slokdarmkanker	1.238	429	701 (57%)	207 (48%)
Blaaskanker	847	330	273 (32%)	86 (26%)
Nierkanker	584	320	122 (21%)	53 (17%)
Coronaire hartziekten	5.354	3.912	1.082 (20%)	422 (11%)
Alveeskliekkanker	1.221	1.233	235 (19%)	175 (14%)
Hartfalen	2.350	4.234	405 (17%)	400 (9%)
Beroerte (CVA)	3.399	5.292	382 (11%)	256 (5%)
Diabetes	1.312	1.585	104 (8%)	92 (6%)

13

¹¹ Zie: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/afhankelijkheid-van-alcohol>

¹² Zie: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/afhankelijkheid-van-drugs/cijfers-context/sterfte#node-sterfte-door-overdosis-naar-type-drug>

¹³ <https://www.rokeninfo.nl/professionals/gebruik-en-gevolgen/ziekte-en-sterfte1/sterfte>

3. In vogelvlucht | De nicotineverslaving

De belangrijkste verslavende stof in de tabak van tabaksproducten is nicotine.

Nicotineafhankelijkheid is opgenomen in de International Classification of Diseases (ICD-10). Daarnaast is nicotineafhankelijkheid opgenomen in de DSM-V en derhalve als (geestelijke) stoornis aan te merken (tobacco use disorder).

Nicotine is een zeer verslavende stof, zowel lichamelijk als geestelijk. De sterkte van de verslavende werking wordt in de wetenschap gelijkgesteld met stoffen als heroïne en cocaïne. Hoe jonger wordt begonnen met roken, hoe ernstiger de verslaving gemiddeld wordt.¹⁴

Nicotine heeft een driedelig verslavend effect op het lichaam en de geest:

1. Lichamelijke verslaving
2. Geestelijke verslaving
3. Tolerantie (= gebruiker heeft steeds meer nodig voor hetzelfde effect)

Uit wetenschappelijk onderzoek volgt dat er drie type verslaafde rokers zijn: de gebruiker die direct verslaafd raakt, de gebruiker die geleidelijk verslaafd raakt na regelmatig gerookt te hebben en de gebruiker die afwisselend wel en niet kan roken zonder verslaafd te raken. Nicotineverslaving kan aldus direct optreden. Vooral adolescenten zijn zeer kwetsbaar nu zij zich in een biologisch groeistadium bevinden waarin het brein nog in ontwikkeling is en gevoeliger is voor dopamine: de stof in de hersenen die bekend staat als het gelukshormoon.¹⁵

Nicotine bereikt door het te roken binnen 7 seconden de hersenen hetgeen zowel een stimulerend als kalmerend effect heeft. Dit effect ebt na enkele uren weer weg waarna ontwenningverschijnselen optreden die juist het tegenovergestelde effect kunnen hebben. De roker kan het stimulerende en kalmerende effect weer terugkrijgen door opnieuw nicotine op te nemen door het roken van een sigaret.¹⁶

---

¹⁴ Zie voor nadere onderbouwing <https://www.rokeninfo.nl/professionals/effecten-van-roken/nicotine/effecten-nicotine-verslaving>

¹⁵ Zie bijlage 3: Expert en summary report Nicotine & Cigarette Design, J.S. Wigand, september 2016.

¹⁶ Zie voor nadere onderbouwing <https://www.rokeninfo.nl/professionals/effecten-van-roken/nicotine/psychisch-effect>

